

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

((نمونه آزمون نوبت اول - ۱۴۰۲/۱۴۰۳))

((علی طلائی))

بخش یکم: قلمرو زبانی (۷ نمره)

۰/۲۵	۱	معادل معنایی فعل « فرمود » ، را از متن زیر بیابید. « و دیگر روز ، امیر مثال داد تا هزار هزار دَرَم به غَزین و دو هزار هزار دَرَم به دیگر ممالک ، به مستحقان و درویشان دهند شکر این را. »
۰/۵	۲	برای هریک از واژه های مشخص شده ، یک برابر معنایی مناسب بنویسید (آ) جلال الدین محمد ، مجالس درس و وعظ را بر عهده گرفت. (ب) نژند آن دل ، که او خواهد نژندش
۰/۲۵	۳	با کدام یک از روش های رابطه معنایی واژگان ، می توان به معنای واژه « عدم » در متن زیر پی برد؟ « هر درختی را ثمره معین است که به وقتی معلوم به وجود آن تازه آید و گاهی به عدم آن پژمرده شود. »
۰/۲۵	۴	معادل درست توضیح عرفانی زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. « آن که مراحل سیر و سلوک را پشت سر گذاشته و سالکان را راهنمایی و هدایت می کند. » (مُرید / مُرشد)
۰/۵	۵	املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (آ) خاک در کمال (مدلت - مزلت) و خواری ، با حضرت عزت و کبریایی ، چندین ناز می کند. (ب) یاران عزیز ، (قرض - غرض) از گردهمایی امروز ، بیان نکته های مهمی است.
۰/۵	۶	در هریک از موارد زیر ، املائی یک واژه نادرست است ؛ آن را بیابید و درست آن را بنویسید. (آ) آن گاه آگاه شدند که غرقه خواست شد ، بانگ و هزاهز و غریو خواست. امیر برخاست. (ب) هر لحظه از خزاین غیب ، گوهری ، در نهاد او تعبیه می کردند ، تا هرچه از نفایص بود ، جمله در او دفین کردند.
۰/۷۵	۷	در گروه کلمه های زیر ، سه مورد نادرستی املائی وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید. « قرین و همنشین - وامانده گان و عاجزان - وقفه دو سه هفته ای - هیأت و دسته - افراط و تفریط - ترجیه و برتری »
۰/۲۵	۸	در کدام عبارت ، واژه ای یافت می شود که « هم آوای » آن در زبان فارسی وجود دارد؟ (آ) خبرهای تازه از سازمان ارتش و سلاح های پیشرفته و فراوان روس ، سایه وحشتی بر وجودش انداخته بود. (ب) از قضای آمده ، پس از نماز ، ناوی ده بیاوردند؛ یکی بزرگ تر ، از جهت نشست امیر.
۰/۲۵	۹	کدام یک از فعل های مشخص شده در عبارت زیر ، « مجهول » است؟ « امیر نیک کوفته شد و پای راست افگار شد ؛ و هیچ نمانده بود از غرقه شدن. »
۰/۲۵	۱۰	کدام گروه قیدی مشخص شده در بیت زیر ، از نوع « صفت » می باشد؟ « به مغرب ، سینه مالان قرص خورشید نهان می گشت پشت کوهساران »
۰/۵	۱۱	در عبارت زیر ، زمان فعل مشخص شده را « دقیقاً » تعیین کنید. « سربازان را پیش از آنکه حکم و سفارش خان ها در آنجا گردآورده باشد ، عشق به میهن به اینجا می آورد . »
۰/۲۵	۱۲	نقش « م - م » در کدام مورد با نقش این واژه در مصراع « دریا ب که مبتلای عشقم » ، یکسان است؟ (آ) آزاد کن از بلای عشقم (ب) گرچه ز شراب عشق مستم

۰/۲۵	دره‌مه بیت ها ، به جز گزینیه ..... ، شیوه « بلاغی » دیده می شود. (۱) به روز مرگ ، چو تابوت من روان باشد (۲) کدام دانه فرورفت در زمین که نرست (۳) چون موسم حج رسید ، برخاست (۴) ما به فلک بوده ایم ، یار ملک بوده ایم گمان مبرکه مرا درد ، این جهان باشد چرا به دانه انسانیت این گمان باشد اشتر طلبید و محمل آراست باز همان جا رویم ، جمله که آن شهر ماست	۱۳
۰/۲۵	معنای فعل « است » ، در مصراع « ما به فلک می رویم ، عزم تماشا که راست » با کدام مورد یکسان است؟ (آ) در حضرت کریم ، تمنا چه حاجت است؟ (ب) باز همان جا رویم ، جمله که آن شهر ماست	۱۴
۱	در متن زیر: « پدر جلال الدین ، محمد بن حسین خطیبی ، از دانشمندان روزگار خود بود. به سبب هراس از بی رحمی ها و کشتار لشکر مغول و رنجش از خوارزم شاه ، ناچار از بلخ مهاجرت کرد. جلال الدین در این ایام ، پنج شش ساله بود که <u>خاندانش</u> ، شهر بلخ و خوششان را بدرود گفت و به قصد حج ، رهسپار گردید. چون به نیشابور رسید ، با شیخ فریدالدین عطار ملاقات کرد. » (آ) « کشتار لشکر مغول » ، کدام یک از انواع نقش تبعی را داراست؟ (ب) در سطر پایانی ، کدام نوع وابسته پیشین یافت می شود؟ (پ) « محمد بن حسین خطیبی » نقش تبعی « بدل » دارد یا « شیخ فرید الدین عطار »؟ (ت) جمله مشخص شده ، « جمله هسته » یک جمله مرکب است ، یا « جمله وابسته » آن؟	۱۵
۱	با توجه به متن زیر ، « درستی یا نادرستی » گزاره های داده شده را تعیین کنید. « این پیک ها و نامه ها عاقبت در دل شمس تأثیر بخشید. شمس خواهش مولانا را پذیرفت و بار دیگر به قونیه بازگشت. با آمدن شمس ، باردیگر نشست ها و ملاقات مولانا با او بی در پی شد و سبب انقلاب احوال مولانا گردید. دگربار ، مریدان از تعطیل شدن مجالس درس ، به خشم آمدند و مولانا را دیوانه و شمس را جادوگر خواندند. » (آ) « بار دیگر » و « دگربار » ، دو ترکیب وصفی هستند که نقش قیدی هم دارند. درست نادرست (ب) نقش دستوری واژه های « دیوانه » و « جادوگر » ، مسند و با واژه « عاقبت » ، یکسان است. درست نادرست (پ) هر دو نوع واو « عطف » و « پیوند » ، در متن یافت می شود. درست نادرست (ت) حذف فعل به قرینه « لفظی » است و فعل « بازگشت » ، مستقیماً مجهول می شود. درست نادرست	۱۶
بخش دوم: قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۵	بیت زیر را با مصراع مناسب کامل کنید. « ..... کان چهره مُشعشع تابانم آرزوست »	۱۷
۰/۵	مصراع های زیر را با واژه های مناسب کامل کنید. (آ) « دی شیخ با چراغ ..... گرد شهر کزدیو و دد ملولم و انسانم آرزوست » *** (ب) « کرد فراموش ره و رفتار خویش ماند ..... از کار خویش »	۱۸
۰/۵	هریک از موارد زیر ، « نماد » چه تیپ افرادی هستند؟ (آ) نادره کبکی به جمال تمام شاهد آن روضه فیروزه فام (ب) شغال نگون بخت را شیر خورد بماند آنچه ، رویاه از آن سیر خورد	۱۹

۲۰	با توجه به موارد زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید. (آ) زری که سلطان محمود به غزو از بتخانه ها به شمشیر بیاورده باشد و بتان زرین شکسته. (ب) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست . ۱) در کدام واژه بیت نخست ، آرایه « مجاز » وجود دارد؟ ۲) در بیت دوم ، کدام واژه ها آرایه « جناس ناهمسان » را پدید آورده اند؟
۲۱	مفهوم هریک از « کنایه » های مشخص شده را بنویسید. (آ) خدایا! توداناتری ، خاک <u>تن</u> در نمی دهد. (ب) خدمت شمس <u>زانو زد</u> و نوآموز گشت.
۲۲	هریک از بخش های مشخص شده ، کدام آرایه ادبی را پدید آورده اند؟ (آ) به ترانه های شیرین ، به <u>بهبانه های زرین</u> بکشید سوی خانه ، مه خوب خوش لقا « (ب) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی ؛ / « <u>رو سر بنه به بالین ، تنها مرا رها کن</u> »
۲۳	با توجه به هریک از موارد داده شده ، پاسخ درست را انتخاب کنید. (آ) در بیت « چو آتش در سپاه دشمن افتاد / ز آتش هم کمی سوزنده تر شد » ، مصراع دوم ، آرایه « متناقض نما » دارد یا « اغراق »؟ (ب) آرایه بارز در بیت « بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست» ، « تشبیه » است یا « استعاره »؟ (پ) در بیت « از جای چو مار حلقه برجست / در حلقه زلف کعبه زد دست » ، ترکیب « زلف کعبه » ، اضافه استعاری است یا تشبیهی؟ (ت) در نوشته « پس ، از ابر کرم ، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل ، دل کرد. » آرایه « سجع » دیده می شود یا « موازنه »؟
۲۴	هر یک از آثار « زندان موصل ، مرصاد العباد ، اسرار نامه ، الهی نامه » ، با کدام یک از توضیحات زیر متناسب است؟ (آ) کتابی است از « سنایی » که « حسام الدین چلبی » از مولوی خواست ، به طرز آن اثری به نظم آورد. (ب) از آثار « فریدالدین عطار » که آن را در خردسالی مولانا ، به او هدیه داد. (پ) کتابی ، شامل « خاطرات اسیرآزاد شده ، اصغر رباط جزی » ، که « کامور بخشایش » آن را گردآوری کرده است. (ت) از آثار « نجم الدین رازی » که اثری عرفانی به شمار می رود.

بخش سوم: قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۵	معنی هر یک از اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (آ) زود باشد که این پسر تو ، آتش در سوختگان عالم زند. .... (ب) هر چه دیدم ، سهل بود، کار مشکل اینجاست . اگر ما را آفتی رسد از این شخص ، از این موضع تواند بود. ....
----	--

۱	(پ) تا نزدیک نمازِ پیشین ، از این مهمّات فارغ شده بود و خيلتاشان و سوار گسيل کرده. ....
۱	(ت) ما به فلک بوده ايم ، يار مَلک بوده ايم باز همان جا رويم ، جمله که آن شهر ماست ....
۰/۵	(ث) محراب زمين و آسمان اوست ....
۰/۵	(ج) خدا داند چه افسرها که رفته! ....

درک مطلب

۰/۲۵	۲۶ طبق نوشتهٔ زیر ، عامل اصلي پيشرفت نکردن جامعه های عقب مانده و غيرمتمدن چيست؟ « مردمی که به خانه های تاريخ و بی دريچه عادت کرده اند ، از پنجره های باز و نورگير ، گريزان هستند ؛ آخر چشمشان را می زند و خسته شان می کند. »
۰/۲۵	۲۷ مفهوم مشترک دو بيت زير را بنويسيد. (آ) دانست که دل اسير دارد دردی نه دواپذير دارد (ب) دردی است غير مردن ، کان را دوا نباشد پس من چگونه گويم ، کاین درد را دواکن
۰/۲۵	۲۸ در نوشتهٔ زير ، کدام خُلق و خوی مولانا ، با آیات زير که به حضرت موسی (ع) و حضرت هارون (ع) خطاب است ، متناسب است؟ « اِذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ، فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا ... (سورة طه / آیه ۴۳ و ۴۴) » « همین حالت صلح و یگانگی با عشق و حقیقت ، او را بردباری و تحمل عظیم بخشید ؛ طوری که طعن و ناسزای دشمنان را هرگز جواب تلخ نمی داد و به نرمی و حُسن خُلق ، آنان را به راه راست می آورد. »
۰/۵	۲۹ مقصود مهدی حمیدی شیرازی ، از « آن سوی دریا » و « غولان » در سرودهٔ زير چيست؟ « به یاری خواهم از آن سوی دریا دمار از جان این غولان کشم سخت سوارانی زره پوش و کمان گیر بسوزم خانمان هاشان به شمشير »
۰/۲۵	۳۰ مفهوم کدام بيت با عبارت « شما چه دانید که ما را با این مشتی خاک ، چه کارها در پيش است ؟ معذوريد که شما را سر و کار با عشق نبوده است. » یکسان است؟ (آ) ناز تو و نیاز تو ، شد همه دلپذير من (ب) نيست جانش محرم اسرار عشق (پ) تو ز قرآن ، ای پسر ، ظاهر مبین (ت) عشق بازی ، کار بیکاران بُود تاز تو دلپذير شد ، هستی ناگزير من هر که را در جان ، غم جانانه نيست دیو ، آدم را نبیند غير طین عاقلش با کار بیکاران چه کار؟
۰/۲۵	۳۱ بيت زير با کدام نگرش و چاره سازی خویشان مجنون در درمان وی متفاوت است؟ « يك بار هم ای عشق من از عقل مينديش بگذار که دل حل بکند مسئله ها را »

۳۲	عبارت زیر بر چه نکته ای تأکید دارد؟ « سال های دفاع و پایان تلخش ، واقعیتی را به ما نشان داد و آن اینکه ، جنگ سپاه روس با ما ، جنگ میان ارتش دو کشور نبود ؛ این جنگ ، جنگ بین دو زمان متفاوت بود ؛ جنگ نو و کهنه ، تازگی و فرسودگی. »
۳۳	با توجه به بیت « نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست / چو چنگش، رگ و استخوان ماند و پوست » کدام توضیح درست است؟ (آ) به خاطری توجهی دیگران ، لاغر و نحیف شد. (ب) دوست و دشمن ، برایش غصه خوردند.
۳۴	عبارت « مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر برد و شمار آن به قیامت مرا باید داد؟! » ، با کدام مَثَلِ مشهور ، از نظر مفهوم تناسب دارد؟ (آ) آمد به سرم از آنچه می ترسیدم. (ب) آتش نخورده و دهان سوخته.
۳۵	گوینده عبارت زیر ، از کدام فضیلت های اخلاقی برخوردار است؟ « آنچه دارم از حُطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیست. »

با تشکر از همراهی شما دوستان عزیز

((علی طلائی))

((پاسخنامهٔ آزمون نوبت اول یازدهم - علی طلایی))

بخش یکم: قلمرو زبانی

۰/۲۵	فرمود = « مثال داد »	۱
۰/۵	(ب) نژند (= خوار و زبون ، اندوهگین)	۲ (آ) وعظ (= اندرز ، پند دادن)
۰/۲۵	« تضاد » (= نیستی ، متضاد با « وجود »)	۳
۰/۲۵	« مُرشد »	۴
۰/۵	(ب) « غَرَض »	۵ (آ) « مذلت »
۰/۵	(ب) « نفایس » = « نفایس »	۶ (آ) « خاست » = « خواست »
۰/۷۵	« وامانده گان و عاجزان » (= واماندگان و عاجزان) / « هیأت و دسته » (= هیئت و دسته) / « ترجیه و برتری » (= ترجیح و برتری)	۷
۰/۲۵	گزینهٔ « ب » (= « قضا »)	۸
۰/۲۵	« کوفته شد »	۹
۰/۲۵	« سینه مالان » (= پشت کوهساران ، گروه قیدی از نوع « اسم » است .)	۱۰
۰/۵	گرد آورده باشد (= ماضی التزامی) / می آورد (= مضارع اخباری)	۱۱
۰/۲۵	گزینهٔ « ب » (= هر دو در معنای « هستم » = فعل اسنادی) در گزینهٔ « آ » ، مفعول است (آزاد کن از بلای عشقم = مرا از بلای عشق آزاد کن)	۱۲
۰/۲۵	گزینهٔ « ۳ »	۱۳
۰/۲۵	گزینهٔ « ب » (= هر دو به معنای « وجود دارد » = فعل غیر اسنادی)	۱۴
۱	(ب) « معطوف » (= بعد از « واو » عطف قرار گرفته است) (پ) « محمد بن حسین خطیبی » (ساز)	۱۵ (آ) « شاخص » (= شیخ) ت) « جملهٔ وابسته » (= که = پیوند وابسته
۱	(ب) « درست » (پ) « درست »	۱۶ (آ) « نادرست » (= « عاقبت » ، قید است) ت) « نادرست » (= « بازگشت » ، مجهول نمی شود)
بخش دوم: قلمرو ادبی		
۰/۵	« ای آفتاب حُسن ، برون آدمی ز ابر »	۱۷
۰/۵	(ب) « غرامت زده »	۱۸ (آ) « همی گشت »
۰/۵	« افرادى كه كوركورانه از ديگران تقلید می کنند » (ب) روباه « افرادی که به دیگران وابسته هستند »	۱۹ (آ) کبک
۰/۵	(۱) « شمشیر »	۲۰ (۲) « در و بر »

۰/۵	ب) « مطیع و فرمانبردار گردید »	آ) « نمی پذیرد »	۲۱
۰/۵	ب) « تضمین »	آ) « حس آمیزی »	۲۲
۱	ب) « تشبیه » ت) « سجع »	آ) « اغراق » پ) « اضافه استعاری »	۲۳
۱	ب) « اسرار نامه » ت) « مرصاد العباد »	آ) « الهی نامه » پ) « زندان موصل »	۲۴
بخش سوم: قلمرو فکری			
۱	آ) « به زودی این پسر تو (مولوی) ، همه عاشقان جهان را بی قرار و بی تاب خواهد ساخت . »		
۱	ب) « هر چه در وجود آدم دیدم ، بی ارزش و قابل نفوذ است ، نفوذ به دل او دشوار است (ارزشمندی دل) اگر از این شخص ، صدمه ای به من برسد ، از این مکان (دل) می تواند باشد. »		
۱	پ) « تا نزدیک نماز ظهر ، از این کارهای مهم ، آسوده خاطر شده بود (همه این کارها ی مهم را انجام داده بود) و گروه سپاهیان و سواران را برای رساندن نامه ها روانه کرده بود. »		
۱	ت) « جایگاه ما ، انسان ها ، نخست در ملکوت و بهشت بوده است و همنشین فرشتگان بوده ایم ؛ اکنون دوباره همگی به همان شهر و دیار خود (اصل خود) پرمی گردیم. »		
۰/۵	ث) « قبه گاه همه انسان ها و فرشتگان ، کعبه است. »		
۰/۵	ج) « فقط خدا می داند که چه پادشاهانی (در راه وطن) کشته شده اند. »		
درک مطلب			
۰/۲۵	۲۶ « عادت کردن به افکار پوسیده »		
۰/۲۵	۲۷ « درد عشق ، درمان پذیر نیست »		
۰/۲۵	۲۸ « نرم و ملایم سخن گفتن با مخالفان »		
۰/۵	۲۹ آن سوی دریا = « هندوستان » / غولان = « مغولان »		
۰/۲۵	۳۰ گزینه « ب »		
۰/۲۵	۳۱ « درمان او از راه عقلانیت و چاره اندیشی »		
۰/۲۵	۳۲ « به روز نبودن موجب شکستن است »		
۰/۲۵	۳۳ گزینه « آ »		
۰/۲۵	۳۴ گزینه « ب »		
۰/۵	۳۵ « حلال خواری / قناعت پیشگی / عدم دلبستگی به مادیات و تعلقات دنیوی / مناعت طبع و عزت نفس »		

با تشکر از همراهی شما دوستان عزیز

((علی طلائی))